

Sygn. akt V U 5/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 czerwca 2015 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Regina Stępień

Protokolant: star. sekr. sądowy Ewelina Trzeciak

po rozpoznaniu w dniu 24 czerwca 2015 r. w Legnicy

sprawy z wniosku S. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek odwołania S. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 8 grudnia 2014 r.

znak (...)

I. **zmienia decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 8 grudnia 2014 r. znak (...) w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy S. M. prawo do emerytury od dnia 17 listopada 2014 roku,**

II. **stwierdza, iż organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w przyznaniu prawa do świadczenia.**

Sygn. akt VU 5/15

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. na mocy decyzji z dnia 08 grudnia 2014 r., znak (...) po rozpatrzeniu wniosku z dnia 17 listopada 2014r. odmówił S. M. prawa do emerytury.

W uzasadnieniu organ rentowy podał, powołując się na art. 184 ust.1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz na § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, iż wnioskodawca nie spełnia przesłanki posiadania 15 lat pracy w szczególnych warunkach oraz nie posiada 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych.

Zdaniem organu rentowego ubezpieczony w dniu wejścia w życie ustawy (01 styczeń 1999r.) udowodnił 24 lata, 11 miesięcy i 22 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym okresy nieskładkowe 15 dni oraz udowodnił 14 lat, 5 miesięcy i 21 dni okresu pracy w warunkach szczególnych (okres od 01 marca 1982r. do 30 listopada 1991r. i od 01 kwietnia 1994r. do 31 grudnia 1998r.) wobec wymaganych 15 lat. Jednocześnie organ rentowy

poinformował, iż w celu rozpatrzenia okresu zatrudnienia w Kółku Rolniczym od 01 lutego 1972r. do 31 marca 1972r. należy dostarczyć dokument potwierdzający dokładny okres zatrudnienia, wymiar czasu pracy oraz informację o urloпах bezpłatnych. Przedłożone kserokopie listy płac nie mogą stanowić dowodu w sprawie, ponieważ nie zawierają powyższych informacji. Przechowawca dokumentacji powinien załączyć pismo przewodnie stwierdzające, iż w danym okresie wnioskodawca był zatrudniony w danej jednostce oraz winien wskazać w/w informację.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawca wskazuje okresy pracy w (...) Zakładzie (...) od kwietnia 1994r. do 04 maja 2009r. jako okresy pracy w szczególnych warunkach, precyzując w piśmie z dnia 22 stycznia 2015r., iż chodzi mu o okresy zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w L. od dnia 10 października 1977r. do dnia 14 marca 1979r.; w Kółku Rolniczym K. od sierpnia 1971r. do marca 1972r. oraz w Kółku Rolniczym S. od kwietnia do grudnia 1972r..

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując w całości treść zaskarżonej decyzji i argumenty w niej przedstawione. Organ rentowy podniósł, iż podnoszony w treści odwołania okres zatrudnienia wnioskodawcy w (...) (...) został uwzględniony do stażu pracy w warunkach szczególnych do dnia 31 grudnia 1998r..

Sąd ustalił:

S. M., ur. (...), z zawodu kierowca.

Na dzień 01 stycznia 1999r. wykazał 24 lata, 11 miesięcy i 22 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 14 lat, 5 miesięcy i 21 dni stażu w szczególnych warunkach. Nie przystąpił do OFE. W dniu składania wniosku osiągnął wiek 60 lat.

(bezsporne)

W miesiącach luty-marzec 1972r. wnioskodawca był zatrudniony w Kółku Rolniczym K. jako pomocnik traktorzysty, w transporcie budowlanym na potrzeby (...). Praca skarżącego polegała na pomocy przy załadunku i rozładunku materiałów budowlanych, konserwacji sprzętu, spinaniu i rozpinaniu przyczep.

W okresie od dnia 10 października 1977r. do dnia 14 marca 1979r. (1 rok, 5 miesięcy i 4 dni) wnioskodawca był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w L. spółka Akcyjna na stanowisku kierowca towarowy, które odpowiadało pod względem rodzaju wykonywanej pracy, zakresu obowiązków stanowisku kierowcy pojazdu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Pracę powyższą ubezpieczony wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Uprawnienia kategorii B wnioskodawca posiada od 23 października 1973r., kat. C, BE, CE od 13 kwietnia 1976r..

dowód:- w aktach ubezpieczeniowych: - świadectwo pracy, k. 12; listy płac za mc luty-marzec 1972r., k. 23-26;

- akta osobowe z zatrudnienia wnioskodawcy w (...) w L. : umowa o pracę ; świadectwo pracy ; zaświadczenie z dnia 21 stycznia 2015r. ; świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach ;

- zeznania świadków: K. K. - nagranie audio-video- 00:06:58 -00:13:37 ; K. S.- nagranie audio-video- 00:13:37-00:18:41 ; zeznania wnioskodawcy- nagranie audio-video- 00:18: 4 1 -00:27:04 .

Decyzją z dnia 08 grudnia 2014 r., znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił wnioskodawcy prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

dowód :- akta ZUS- decyzja ZUS z dnia 08 grudnia 2014r., k. 29.

Sąd zważył:

Odwołanie jest uzasadnione.

Zgodnie z treścią art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed 01 stycznia 1949r., będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 2 i 3, tj. innym niż 65 lat dla mężczyzn. Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom zatrudnionym w szczególnych warunkach przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, tj. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. I tak zgodnie z § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn, 2) ma wymagany okres zatrudnienia 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Z mocy art. 184 ust. 1 ustawy emerytalnej cytowane przepisy znajdują zastosowanie w stosunku do ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948r., którym przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (01.01.1999r.) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

W sprawie bezspornym był fakt, iż w dacie złożenia wniosku o emeryturę wnioskodawca wykazał 24 lata, 11 miesięcy i 22 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 14 lat, 5 miesięcy i 21 dni stażu w szczególnych warunkach, nie przystąpił do OFE, osiągnął wymagany wiek 60 lat. Sporną kwestią wymagającą ustalenia Sądu było natomiast to, czy wnioskodawca posiada na dzień 01 stycznia 1999 r. 15 lat pracy w szczególnych warunkach oraz 25 lat stażu ogólnego. Zdaniem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczony nie spełnia powyższych warunków, ponieważ nie udokumentował 15 lat pracy w szczególnych warunkach oraz 25 lat stażu ogólnego.

Wnioskodawca wskazywał natomiast, że ma wymagany 15 – letni okres pracy w szczególnych warunkach, bowiem jako taki należy uznać jego okres zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w L. od dnia 10 października 1977r. do dnia 14 marca 1979r. oraz posiada wymagany staż ogólny do którego należy zaliczyć jego zatrudnienie w Kółku Rolniczym K. od sierpnia 1971r. do marca 1972r. oraz w Kółku Rolniczym S. od kwietnia do grudnia 1972r..

Sąd podzielił stanowisko wnioskodawcy, iż posiada on wymagany, 15 – letni okres pracy w warunkach szczególnych oraz 25-letni okres składkowy i nieskładkowy.

Okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. są okresy w których praca w szczególnych warunkach wykonywana była stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku i tylko praca wymieniona w wykazie A załącznika do rozporządzenia. Okresy pracy, o których mowa powyżej stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy - § 2 ust.2 Rozporządzenia RM z 7 lutego 1983 r.. Przy czym dla oceny czy konkretna praca była pracą wykonywaną w szczególnych warunkach decydujące znaczenie ma nie sama nazwa zajmowanego stanowiska a czynności w jej ramach faktycznie wykonywane (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 28 grudnia 2012 r., sygn. akt III AUa 1192/12, LEX nr 1240032; wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 27 lutego 2013 r., sygn. akt III AUa 1221/12, LEX nr 1294841). Do kognicji Sądu należy samodzielne ustalenie, jakie prace wykonywał wnioskodawca i czy prace te należy zaliczyć do prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (por. także wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 28 lutego 2013 r., sygn. akt III AUa 910/12,

LEX nr 1293579). Postępowanie sądowe o świadczenia emerytalno-rentowe regulowane jest przepisami kodeksu postępowania cywilnego, które odmiennie niż w postępowaniu przed organem rentowym nie zawiera ograniczeń dotyczących postępowania dowodowego co oznacza, iż okoliczności, od których uzależnione jest prawo do emerytury mogą być wykazywane wszelkimi środkami dowodowymi przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego, w tym także zeznaniami świadków czy opiniami biegłych (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 11 września 2012 r., sygn. akt III AUa 291/12, LEX nr 1223240).

Na podstawie analizy zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, akt ubezpieczeniowych, akt osobowych wnioskodawcy, zeznań świadków oraz wyjaśnień wnioskodawcy Sąd uznał, iż ubezpieczony w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w L. od dnia 10 października 1977r. do dnia 14 marca 1979r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w szczególnych warunkach wymienioną w wykazie A, dziale VIII, pod poz. 2 załącznika do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, tj. prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów. Z dokumentów zawartych w aktach osobowych wnioskodawcy, w tym w szczególności z zaświadczenia z dnia 21 stycznia 2015r. oraz świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach wprost wynika, iż w okresie od dnia 10 października 1977r. do dnia 14 marca 1979r. skarżący wykonywał prace kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony w dziale transport wymienionej w wykazie A dział VIII poz. 2 załącznika do w/w rozporządzenia. Z okresem uznanym przez ZUS (14 lat, 5 miesięcy i 21 dni) wnioskodawca na dzień 01 stycznia 1999r. posiada łącznie 15 lat, 10 miesięcy i 25 dni stażu pracy w szczególnych warunkach.

W odniesieniu do stażu ogólnego, który w ocenie organu rentowego został udowodniony w wymiarze 24 lat, 11 miesięcy i 22 dni, wnioskodawcy brakowało 8 dni do wymaganych 25 lat. Skarżący w odwołaniu na potwierdzenie powyższego stażu wskazywał okres od sierpnia 1971r. do grudnia 1972 r.. Jednakże brak jest jakiegokolwiek dokumentacji osobowej wskazującej, iż w tym okresie wnioskodawca faktycznie wykonywał pracę w Kółkach Rolniczych K. iS.. Jedynym dokumentem są listy płac za luty i marzec 1972r..

Mając zatem na uwadze listy płac i zeznania świadków K. K. i K. S. należy uznać wnioskodawcy miesiące luty i marzec 1972r. w okresie zatrudnienia w Kółku Rolniczym K., które są wystarczające do posiadania 25 lat stażu ogólnego. Trudno jest odnieść się do pozostałych okresów, które wskazywał ubezpieczony, bowiem nie ma żadnych dokumentów nawet pośrednich, takich jak lista płac, a świadkowie też nie pamiętają dokładnie, kiedy wnioskodawca rozpoczął pracę i ją zakończył.

W ocenie Sądu, te dwa miesiące, które są potwierdzone pośrednio listą płac, bowiem zostało tam ujęte wynagrodzenie skarżącego obok innych pracowników i zeznania świadków są wystarczające do zaliczenia tego okresu do stażu ogólnego.

Wnioskodawca na dzień 01 stycznia 1999r. legitymuje się zatem 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach oraz posiada 25 letni okres zatrudnienia, spełniając tym samym wszystkie przesłanki niezbędne do nabycia uprawnień emerytalnych w obniżonym wieku.

Mając na uwadze powyższe Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 Kodeksu postępowania cywilnego w pkt. I wyroku zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 08 grudnia 2014 r., znak (...) w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy S. M. prawo do emerytury od dnia 17 listopada 2014 r. tj. od złożenia wniosku;

W punkcie II wyroku, Sąd stwierdził, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w przyznaniu prawa do świadczenia. Przepis art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych - stanowi , że jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia społecznego - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego

świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności. Zgodnie z art.118 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji.

W razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego – art.118 ust.1 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

W rozpoznawanej sprawie okoliczności niezbędne do przyznania wnioskodawcy prawa do żadanego świadczenia zostały wyjaśnione na etapie postępowania sądowego. Dopiero bowiem w wyniku analizy akt osobowych, przesłuchania świadków oraz wyjaśnień wnioskodawcy możliwe było dokonanie oceny charakteru prac wykonywanych przez skarżącego w spornym okresie zatrudnienia i zakwalifikowania tych prac według obowiązującego wykazu A Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Dokumenty, którymi dysponował organ rentowy były niewystarczające dla oceny charakteru spornego zatrudnienia.

Reasumując, Sąd uznał, iż - wydając decyzję w dniu 08 grudnia 2014 r. - organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w przyznaniu świadczenia. W tym stanie rzeczy, Sąd orzekł jak w punkcie II sentencji wyroku.